

**Diogelu Gwent
Gwent Safeguarding**

**Egwyddorion “Na chant eu
hebrwng” ar gyfer:**

**Plant,
Oedolion sy’n wynebu Risg a
Oedolion a all fod ag anghenion
gofal a chymorth**

Cynnwys	Rhif tudalen
Cefndir	3
Cyflwyniad	3
Nodau	4
Diffiniad	4
Diogelu	5
Atal	5
Cyfrifoldebau Proffesiynol	5
Ffactorau sy'n cyfrannu at fethu apwyntiadau	5
Ymddieithrio	6
Dangosyddion a Phryderon Posibl	6
Pan fo plant “na chant eu hebrwng” / Dim Mynediad o ran Ymweliadau cartref	6
Plant sy'n hysbys i'r Gwasanaethau Plant Statudol neu sy'n Fregus	7
Pan fydd Oedolyn ‘na chant eu hebrwng’/ Dim Mynediad o ran Ymweliadau cartref	8
Diogelu Pobl Feichiog pan fydd “na chant eu hebrwng” i apwyntiadau.	9
Casgliad	10
Adnoddau	11

Cefndir

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn datgan— bod yn rhaid i unigolyn sy'n arfer swyddogaethau o dan y Ddeddf hon **geisio** hybu lles pobl sydd angen gofal a chymorth a gofalmwyr sydd angen cymorth. Mae lles yn cynnwys amddiffyniad rhag camdriniaeth ac esgeulustod.

Mae Erthygl 25 o Ddatganiad Cyffredinol o Hawliau Dynol y Cenhedloedd Unedig yn datgan bod “gan bawb yr hawl i safon byw sy'n ddigonol i'w iechyd a'i les ei hun a'i deulu, gan gynnwys bwyd, dillad, tai a gofal meddygol angenrheidiol. Mae gan blant a phobl ifanc hawl i ofal iechyd (Erthygl 24 o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn 1989) ac mae hyn yn cynnwys y datganiad 'Bydd Partïon yn ymdrechu i sicrhau nad yw unrhyw blentyn yn cael ei amddifadu o'i hawl i gael mynediad at wasanaethau gofal iechyd o'r fath'.

Yn hanesyddol “Heb Fynychu” (DNA) yw'r term a ddefnyddir, yn enwedig o fewn gwasanaethau iechyd, pan nad yw plant neu oedolion yn cyrchu gwasanaethau nac yn mynychu apwyntiadau. I lawer o wasanaethau, oherwydd pwysau ar restrau aros, byddai nifer o apwyntiadau a fethwyd yn arwain at ryddhau'r plentyn neu'r oedolyn o'r gwasanaeth. Fodd bynnag, prin fu'r ystyriaeth y bydd angen i riant, aelod o'r teulu neu ofalwr ddod â phlant, a rhai oedolion, neu eu cefnogi, ac felly gall y term DNA yn wir guddio materion sy'n peri pryder.

Cyflwyniad

Roedd fersiynau blaenorol o ganllawiau “Heb Fynychu” yn bennaf yn ddogfen gan y Bwrdd Iechyd a anelwyd at les a diogelu plant. Mae'r set hon o egwyddorion wedi ehangu'r cylch gorchwyl hwn i ystyried gwasanaethau sy'n sicrhau lles, datblygiad, neu reolaeth gofal plant neu oedolion.

At ddiben y ddogfen hon mae “plant” i gyd yn bobl ifanc o dan 18 oed. Pan fyddwn yn ystyried “oedolion” mae'r ddogfen hon yn cyfeirio'n benodol at oedolion sy'n wynebu risg ac oedolion a all fod ag anghenion gofal a chymorth. Mae'r canllawiau hyn yn ceisio defnyddio'r cysyniad ‘na chant eu hebrwng’ lle gall oedolyn ddibynnu ar ofalwr, teulu neu ffrind i ddod ag ef i apwyntiadau oherwydd ei anghenion gofal a chymorth. Dylid ystyried hyn yng nghyd-destun 'na chant eu hebrwng' yn hytrach na 'heb fynychu'.

Pan na fydd plant, pobl ifanc, oedolion sy'n wynebu risg neu sydd angen gofal a chymorth yn cael eu hebrwng i apwyntiadau, mae nifer o faterion sy'n peri her i wasanaethau sydd â'r potensial i arwain at angen nad yw'n cael sylw ar gyfer y plant, y bobl ifanc, neu oedolion. Mae'r set hon o egwyddorion yn pennu'r hyn y dylai ymarferwyr ei wneud os na chaiff plant, pobl ifanc neu oedolion sydd angen cymorth eu hebrwng i apwyntiadau. Ymhellach i hyn mae hyrwyddo ymgysylltiad gwell gan

blant, pobl ifanc ac oedolion gyda gwasanaethau trwy annog safon gyffredin ar draws yr holl ddarparwyr.

Mae llawer o Adolygiadau Ymarfer Plant, Adolygiadau Ymarfer Oedolion ac Adolygiadau Dynladdiad Domestig, yn genedlaethol ac yn rhanbarthol, wedi nodi y gall peidio â chael eu hebrwng i apwyntiadau meddygol fod yn rhagflaenydd i gam-drin difrifol a gall beri risg i oedolion a phlant. Cyhoeddwyd adolygiad ymarfer oedolion yng Ngwent ac mae'r ddolen i'r briff 7 munud yn rhoi trosolwg o rai o'r pryderon diogelu a oedd yn ymwneud â'r achos penodol hwn o oedolyn a oedd yn destun rheolaeth orfodol ac a oedd yn cael ei atal rhag mynychu apwyntiadau. ([Briff 7 Munud - Adolygiad Ymarfer Oedolion GWASB 3/2019 \(gwentsafeguarding.org.uk\)](https://www.gwentsafeguarding.org.uk/Briff-7-Munud-Adolygiad-Ymarfer-Oedolion-GWASB-3/2019))

Nodau

- Mae'r set hon o egwyddorion yn amlygu bregus rwydd posibl plant, pobl ifanc neu oedolion nad ydynt yn cael eu hebrwng i apwyntiadau ac mae'n gwneud argymhellion fel bod lles yr unigolyn bob amser yn brif ffocws i ymarferwyr.
- Nod y set hon o egwyddorion yw sicrhau bod ymarferwyr yn ymwybodol o bwysigrwydd ceisio adeiladu perthynas therapiwtig gyda phlant, pobl ifanc, oedolion, neu rieni a gofalwyr a all ymddangos yn anodd ymgysylltu â nhw, er mwyn sicrhau bod asiantaethau yn gallu ymgysylltu â nhw i gynnig gwasanaeth priodol i unigolion a theuluoedd, oedolion a phlant na chant eu hebrwng i apwyntiadau.
- Mae'r set hon o egwyddorion yn amlinellu'r dull y dylid ei gymryd ar gyfer plant, pobl ifanc, oedolion, a theuluoedd y mae'n anodd ymgysylltu â hwy, gan gynnwys pwysigrwydd trafodaeth ac adolygiad amlddisgyblaethol, dogfennu penderfyniadau a digwyddiadau, a'r broses o asesu risg pob amgylchiad unigol i lywio cynllun i ymgysylltu â'r plentyn, yr unigolyn ifanc, neu'r oedolyn.

Mae'r set hon o egwyddorion wedi'i datblygu i ddangos i bob ymarferydd yng Ngwent bwysigrwydd prosesau i'w dilyn pan:

- Mae gwasanaethau i blant yn cael eu gwrthod
- Na chai plant neu bobl ifanc eu hebrwng i'w hapwyntiadau dro ar ôl tro.
- Diffyg argaeledd plant a phobl ifanc dro ar ôl tro ar gyfer ymweliadau cartref a drefnwyd.
- Oedolion sy'n wynebu risg na chant eu hebrwng i apwyntiadau dro ar ôl tro.
- Oedolion sydd angen cymorth i fynychu apwyntiadau ac na chant eu hebrwng i apwyntiadau.

I gael canllawiau penodol ar apwyntiadau ieuchyd, mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi [cyhoeddi](#) Canllawiau Gofal Sylfaenol: 'Plant a phobl ifanc na chant eu hebrwng i apwyntiadau gofal ieuchyd'. Mae'r canllawiau'n nodi y gall methu apwyntiadau ar gyfer rhai plant fod yn arwydd eu bod yn wynebu mwy o risg o gael eu cam-drin neu eu

hesgeuluso. Dylid ystyried hyn hefyd ar gyfer oedolion.

Diffiniad

Diffinnir 'Na chant eu hebrwng' fel unrhyw apwyntiad wedi'i drefnu i weld plentyn, unigolyn ifanc, neu oedolyn sydd, heb hysbysu'r gwasanaeth, na chant eu hebrwng gan riant neu ofalwr cyfrifol i'w hapwyntiad. Mae hyn yn cyfeirio at unrhyw gyswllt a drefnwyd ymlaen llaw gyda phlentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn boed hynny yn eu cartref, clinig cymunedol, mewn adeilad tîm cymunedol, mewn ysbyty, neu unrhyw fath arall o gyswllt a drefnwyd mewn perthynas â darparu'r gwasanaeth hwn.

Diogelu

O ran diogelu, fel bob amser os bydd gan ymarferwr bryderon brys am ddiogelwch unrhyw blentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn, dylent ffonio 999 a gofyn am ymyriad gan y gwasanaeth brys.

Atal

Mae'n bosibl y bydd gan blant, pobl ifanc ac oedolion sy'n defnyddio gwasanaethau bwysau a galwadau lluosog sy'n gwneud mynychu apwyntiadau yn fwy heriol, mae hyn hefyd yn wir am eu gofalwyr neu eu rhieni. Gall hyn gynnwys materion cyfathrebu fel llythrennedd, iaith ac anableddau dysgu, materion yn ymwneud â'u symudedd a bod yn profi unrhyw lefel o dlodi, gwahaniaethu ac allgau cymdeithasol.

Gall ystyried potensial heriau, sy'n hysbys neu'n anhysbys, i'r plentyn, unigolyn ifanc, neu oedolyn, ynddo'i hun leihau nifer yr apwyntiadau a fethwyd, felly dylai asiantaethau sicrhau bod gwasanaethau'n hygyrch, yn berthnasol, yn hawdd eu defnyddio, a lle y bo'n bosibl yn hyblyg, hefyd cydnabod iaith ac eglurder llythyrau a dogfennaeth.

Cyfrifoldeb Proffesiynol

Os oes gan unrhyw ymarferwr unrhyw bryderon ynghylch apwyntiadau a fethwyd, dylent ystyried trafod eu pryderon gyda'u Hunigolyn Diogelu Dynodedig/Arweinydd neu Reolwr Llinell.

Ffactorau sy'n cyfrannu at fethu apwyntiadau

- Gall gwelliant o ran symptomau arwain at lai o gymhelliant i fynychu.
- Hyd yr amser aros ar gyfer yr apwyntiad.
- Lefelau amrywiol o ymgysylltiad neu foddhad â'r gwasanaeth.
- Hyd yr amser aros rhwng apwyntiadau y cytunwyd arnynt.
- Teulu neu unigolion yn cael nifer o apwyntiadau neu ymyriadau sy'n arwain at ddryswch.
- Mae gan blentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn anhawster neu angen dysgu, neu broblemau galluedd meddyliol.
- Nid yw plentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn yn cael ei gefnogi i fynychu neu yn cael ei atal rhag mynychu gan unigolyn arall sy'n chwarae rhan arwyddocaol yn eu gofal.

Ymddieithrio

Gall ymddieithrio fod yn rhannol, yn ysbeidiol, neu'n barhaus ei natur. Gall fod yn arwydd o gynnydd mewn straen o fewn teulu a cham-drin neu esgeulustod posibl o fabanod, plant, pobl ifanc neu oedolion sy'n wynebu risg. Felly, mae angen cydnabod arwyddion cynnar o ymddieithrio er mwyn asesu risg posibl. Cydnabyddir yn eang y gallai'r sefyllfa hon gael canlyniadau difrifol o bosibl i rai plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n wynebu risg. Mae angen i ymarferwyr ddadansoddi ac asesu'r risg mewn sefyllfaoedd lle mae ymddieithrio yn nodwedd (DH 2010).

Dangosyddion a Phryderon Posibl

Mae'r rhestr ganlynol yn amlygu rhai dangosyddion neu bryderon posibl a all fod yn batrymau ymddygiad a dylid eu trafod gyda'ch rheolwr llinell a/neu'r tîm diogelu. Os amheuir bod niwed wedi'i achosi neu y gallai gael ei achosi i'r plentyn, unigolyn ifanc, neu oedolyn sy'n wynebu risg oherwydd yr apwyntiad a fethwyd, dylid ystyried adroddiad diogelu, ni waeth faint o apwyntiadau a fethwyd sydd wedi digwydd. Nid yw'r rhestr hon yn holl gynhwysfawr.

- Ni chafodd plentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn unigol eu hebrwng i apwyntiad dilynol.
- Nid yw plentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn yn cael ei gefnogi i fynychu neu yn cael ei atal rhag mynychu gan unigolyn arall sy'n chwarae rhan arwyddocaol yn eu gofal.
- Apwyntiadau cymunedol lle nad yw'r ymarferydd yn gallu cysylltu neu gael mynediad i breswylfa unigolyn.
- Apwyntiadau yn cael eu canslo'n gyson gan bobl ymlaen llaw.
- Ymdeimlad bod plentyn, unigolyn ifanc, oedolyn, rhieni neu ofalwyr yn mynd ati i osgoi cyswllt ag ymarferwr.
- Plentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn nad yw'n mynychu apwyntiadau a allai fod â chyfrifoldebau gofalu a allai gael eu peryglu trwy fethu'r apwyntiadau.
- Ymddygiad gelyniaethus neu ystrywgar tuag at ymarferwyr.
- Ymgysylltiad cychwynnol ag enillion gwasanaethau.
- Cydymffurfiaeth Gudd – mae unigolyn, rhiant neu ofalwr yn ymddangos fel ei fod yn ymgysylltu ond nid yw'n ymgysylltu'n llawn â'r gwasanaeth a/neu'n canslo apwyntiadau ar y funud olaf. "Nid yw cyfranogiad yr un peth â chydweithrediad (D. Elliman 2010).

Pan fo Plant "Na chant eu Hebrwng" / Dim Mynediad o ran Ymweliadau cartref

Mae angen yr arfer canlynol wrth weithio gyda phlant na chant eu hebrwng i apwyntiadau neu le nad oes mynediad wrth geisio ymweliadau cartref gan ymarferwyr:

- Dogfen yn adran gronoleg y Cofnod Plentyn a Theulu neu system gofnodi'r sefydliad.

- Cysylltu â'r teulu i drafod y rheswm dros beidio â mynychu. Cofnodi yn y Cofnod Plentyn a Theulu/system gofnodi'r sefydliad unrhyw gamau a gymerwyd ynghylch yr apwyntiad a fethwyd h.y. ymweliadau cartref neu ailbenodiadau.
- Dylid ceisio cysylltu â'r teulu i gadarnhau'r manylion cyswllt diweddaraf, canfod pam y methwyd yr apwyntiad, ac aildrefnu apwyntiad os oes angen. Byddwch yn ymwybodol o lythrennedd rhieni a gofawyr, ac ai Saesneg yw eu hiaith gyntaf ai peidio.
- Os oes unrhyw amheuaeth ynghylch y camau i'w cymryd, neu unrhyw anawsterau eraill, ceisiwch gyngor gan yr Unigolyn/Arweinydd Diogelu Dynodedig ar gyfer eich sefydliad. Ar gyfer y rhan fwyaf o apwyntiadau a fethwyd, ni fydd angen cysylltu â'r Unigolyn/Arweinydd Diogelu Dynodedig na'u copïo i lythrau ac ati.

Mae'n rhaid llunio barn ymarferwr ar sail asesiad sy'n seiliedig ar ddatblygiad y plentyn, yr unigolyn ifanc, ei les, a'r sefyllfa deuluol bresennol, er mwyn sefydlu a oes **angen Dyletswydd i Adrodd i Ofal Cymdeithasol Plant**. Dylid cyflwyno adroddiadau ysgrifenedig cyn gynted â phosibl gan ddefnyddio'r ffurflen Dyletswydd i Adrodd ac yna eu trafod dros y ffôn i egluro'r pryderon.

Wrth gydnabod y bydd gan y rhan fwyaf o deuluoedd resymau da dros beidio â mynychu, mae'n bwysig cydnabod;

'gall ymddieithrio fod yn rhannol, yn ysbeidiol neu'n barhaus ei natur. Gall fod yn arwydd o gynnydd mewn straen o fewn teulu a cham-drin neu esgeuluso posibl o fabanod, plant, pobl ifanc neu oedolion sy'n wynebu risg. Felly, mae angen cydnabod arwyddion cynnar o ymddieithrio er mwyn asesu risg bosibl. Cydnabyddir yn eang y gallai'r sefyllfa hon gael canlyniadau difrifol o bosibl i rai plant ac oedolion sy'n wynebu risg. Mae angen i weithwyr proffesiynol ddadansoddi ac asesu'r risg mewn sefyllfaoedd lle mae ymddieithrio yn nodweddiadol (DoH 2010).'

Mae'r animeiddiad hwn yn ein hatgoffa'n bwerus nad yw plant neu bobl ifanc yn hebrwng ei hunain i apwyntiadau; rhaid i rieni neu ofalwyr eu hebrwng. Mae'r animeiddiad felly yn annog ymarferwyr i fyfyr ar yr effaith y mae methu apwyntiadau yn ei chael ar les plentyn. <https://www.youtube.com/watch?v=dAdNL6d4lpk> Gyda diolch i Gyngor Dinas Nottingham, a gomisiynodd yr animeiddiad byr hwn.

Plant sy'n hysbys i'r Gwasanaethau Plant Statudol neu sy'n cael eu hystyried yn Fregus

Mewn amgylchiadau lle mae plant yn agored i'r Gwasanaethau Plant megis plentyn y mae ei enw ar y Gofrestr Amddiffyn Plant, Plant sy'n Derbyn Gofal (CLA), plant sy'n destun cynllunio Gofal a Chymorth neu sy'n cael eu hystyried yn fregus h.y., plant ag anghenion iechyd neu anabledd nad ydynt yn fregus yn hysbys i'r Gwasanaethau Plant, rhaid mabwysiadu dull mwy cadarn. Mewn sefyllfaoedd lle mae plentyn yn 'na chant eu hebrwng' i apwyntiadau, nad yw'r ymarferydd yn gallu cael mynediad, neu fod y teulu'n gwrthod gwasanaeth, bydd yr ymarferydd yn cysylltu â'r holl ymarferwyr/asiantaethau perthnasol ac yn dogfennu yn y Cofnod Plentyn a Theulu/system adrodd y sefydliad.

Dylai ymarferwyr sy'n rhan o Grŵp Craidd Cynllun Gofal a Chymorth neu Gynllun Amddiffyn plentyn sicrhau bod y wybodaeth hon hefyd yn cael ei rhannu'n ffurfiol mewn cyfarfodydd adolygu a fydd yn cynnwys y rhiant ac weithiau'r plentyn ei hun.

Ni ddylai plant y gwyddys eu bod yn ymwneud yn weithredol â Gwasanaethau Plant statudol gael eu rhyddhau o unrhyw wasanaeth heb ymgynghori â'u Gweithiwr Cymdeithasol.

Pan fydd Oedolyn “Na chant eu hebrwng” / Dim Mynediad o ran Ymweliadau Cartref

Fel yr amlinellwyd ar y cychwyn, pan fyddwn yn ystyried “oedolion” mae'r ddogfen hon yn cyfeirio'n benodol at oedolion sy'n wynebu risg ac oedolion a all fod ag anghenion gofal a chymorth. Mae'r canllawiau hyn yn ceisio defnyddio'r cysyniad 'na chant eu hebrwng' lle gall oedolyn ddibynnu ar ofalwr, teulu neu ffrind i'w hebrwng i apwyntiadau oherwydd ei anghenion gofal a chymorth. Dylid ystyried hyn yng nghydestun 'na chant eu hebrwng' yn hytrach na 'ni fynychodd'.

Mae angen yr arfer canlynol wrth weithio gydag oedolion sy'n wynebu risg ac oedolion a allai fod ag anghenion gofal a chymorth na chant eu hebrwng i apwyntiadau neu le nad oes mynediad at ymweliadau cartref gan ymarferwyr:

- Dylai ymarferwyr gofnodi 'Na chant eu hebrwng' o fewn Nodiadau Achos neu systemau cofnodi'r sefydliad.
- O fewn y cofnod hwn dylai fod cofnod o unrhyw fregus rwydd hysbys neu a oedd yr unigolyn yn dibynnu ar ofalwr neu aelod o'r teulu i fynychu.
- Dylid ystyried galluedd meddyliol yr unigolyn sydd wedi methu apwyntiad (os yw'n 16 oed neu'n hŷn). Cyfeiriwch at y Trefniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid ac Egwyddorion Deddf Galluedd Meddyliol (2005) am ragor o wybodaeth.
- Ystyried hanes presenoldeb yr unigolyn neu os methwyd apwyntiad cyntaf a dylid ystyried trafodaeth gyda'r sawl a gyfeiriodd yr unigolyn i nodi unrhyw risg neu bryder posibl.
- Ceisio cysylltu â'r unigolyn neu'r gofalwr i wirio a oedd unrhyw reswm dros beidio â mynychu.
- Os nad yw oedolyn, yn enwedig y rhai sydd â materion bregus ychwanegol h.y., y rhai ag anableddau dysgu, dementia, pryderon iechyd meddwl neu freuder yn cadw apwyntiadau neu'n cael eu gweld gartref, dylai'r gweithiwr proffesiynol gynnal asesiad risg ar sail eu gwybodaeth am y pryderon iechyd a chymdeithasol.
- Os nodir risgiau neu bryderon mewn perthynas ag absenoldeb yr oedolyn, dylai'r ymarferydd geisio cyngor gan Arweinydd Diogelu'r sefydliad neu Dîm Diogelu Oedolion yr Awdurdod Lleol.
- Os yw'r risgiau a nodir yn sylweddol dylid cyflwyno Ffurflen Dyletswydd i Adrodd i'r Tîm Diogelu Oedolion. Os ystyrir bod pryderon yn rhai brys, dylid gwneud hyn i ddechrau dros y ffôn a dilyn o fewn 24 awr gyda'r Ddyletswydd i Adrodd.

Diogelu Pobl Feichiog na chant eu hebrwng i apwyntiadau

Mae'n bwysig bod ymarferwyr sy'n gweithio gyda phobl feichiog yn ymwybodol o'r angen i'w diogelu nhw a'u plentyn/plant yn y groth os na chânt eu hebrwng i apwyntiadau sy'n ymwneud â beichiogrwydd. Gall yr apwyntiadau hyn gynnwys apwyntiadau mamolaeth/cyn-geni, meddyg teulu, iechyd rhywiol ac erthyliad. Dylid ystyried os na chaiff unigolyn ei hebrwng i apwyntiadau o'r fath y gallai fod yn parhau â beichiogrwydd. Mae'n bwysig canfod nad yw'r unigolyn yn ceisio cuddio beichiogrwydd a fyddai'n peri risg uchel i'r unigolyn beichiog, ac i'r plentyn yn y growth.

- Gall goblygiadau beichiogrwydd, lle nad yw apwyntiadau cyn-geni yn cael eu bodloni, fod yn ddifrifol. Gall y rhain gynnwys;
 - ☐ Esgeuluso ffetws
 - ☐ Abnormaleddau ffetws heb gael diagnosis
 - ☐ Materion iechyd meddwl gan gynnwys iselder ôl-enedigol
 - ☐ Cyflyrau meddygol megis diabetes yn ystod beichiogrwydd
 - ☐ Marwolaeth y fam a'r ffetws.

Nid yw'r rhestr hon yn holl gynhwysfawr.

- Mae llawer o resymau pam na all pobl feichiog fynychu apwyntiadau neu beidio â chael eu hebrwng apwyntiadau. Gall y rhain gynnwys;
 - ☐ Petruster tuag at y beichiogrwydd
 - ☐ Penderfyniad wedi'i wneud i beidio â pharhau â beichiogrwydd
 - ☐ Ffordd o fyw anhrefnus, yn enwedig hunan-esgeulustod, camddefnyddio sylweddau, plant blaenorol wedi'u tynnu o'u gofal
 - ☐ Cam-drin domestig, yn enwedig ymddygiadau rheoli gorfodol
 - ☐ Anallu i gyrraedd apwyntiad (oherwydd cyllid, pellter, gofal plant, gwaith, materion iechyd)
 - ☐ Ofn beichiogrwydd/ymarferwyr

Nid yw'r rhestr hon yn holl gynhwysfawr.

- Pan fydd beichiogrwydd yn cael ei amau neu'n hysbys gan ymarferwyr, rhaid defnyddio dull aml-asiantaeth i rannu gwybodaeth rhwng y Gwasanaeth Iechyd, Awdurdod Lleol, yr Heddlu a Darparwyr Trydydd Sector. Dylid cysylltu â phobl feichiog lle na fynychwyd apwyntiadau, dylid rhoi cyfle iddynt rannu unrhyw anawsterau y maent yn eu cael a lle mae pryder bod diffyg presenoldeb yn barhaus ac yn peri pryder - rhaid anfon DTR a rhaid cynnal trafodaeth amlasiantaethol.
- Mae'n bwysig nodi na ddylai cyfrinachedd fod yn rhwystr i rannu pryderon ynghylch beichiogrwydd, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd rhywiol. Os credir bod unigolyn yn parhau â beichiogrwydd ac nad yw wedi mynychu apwyntiadau, mae diogelu'r plentyn yn y groth yn hollbwysig a rhaid rhannu gwybodaeth.

Enghraifft o Arfer Da

Mae Adolygiadau Ymarfer Plant diweddar ac Adolygiadau Diogelu Oedolion wedi dangos yr effeithiau andwyol sylweddol ar blant ac oedolion pan na chant eu hebrwng i apwyntiadau. Mae un o'n partneriaid yn y rhanbarth, Gwasanaeth Cyffuriau ac Alcohol

Gwent (GDAS) bellach wedi sefydlu gwasanaeth allgymorth pendant. I'r defnyddiwr gwasanaeth sy'n wynebu'r risg mwyaf, mae eu cefnogaeth yn cael ei ddarparu mewn dull "dim rhyddhau". Mae hyn yn golygu, os na allant ymgysylltu ag apwyntiadau a drefnwyd, ni fyddant yn cael eu rhyddhau oni bai eu bod yn nodi nad oes angen cymorth arnynt mwyach gan y gwasanaeth. Mae eu hapwyntiadau bob amser yn cael eu cynnig ar sail allgymorth.

Casgliad

Bydd newid yr iaith o DNA i 'Na Chant eu Hebrwng' ar gyfer plant, pobl ifanc, oedolion sy'n wynebu risg neu angen gofal a chymorth yn arwain at ymyriadau cadarnhaol i ddiogelu a hyrwyddo lles yr unigolion hyn sy'n mynd y tu hwnt i'r apwyntiad a fethwyd i symudiad tuag at yr unigolyn- arfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a ddisgrifiwyd mewn adolygiadau allweddol diweddar.

Adnoddau

Rhestr Wirio Asesiad Risg

1	Beth yw cyflwr iechyd yr unigolyn, ei ddiagnosis, neu ei fregusrwydd? Dylid ystyried canlyniadau'r apwyntiad a fethwyd.		
2	Pam y cyfeiriwyd yr unigolyn at y gwasanaeth? Adolygu manylion y cyfeiriad. A oedd hyn gyda chaniatâd yr unigolyn?	Oedd/Na	
3	A oes hanes o ymweliadau / presenoldeb a fethwyd? Cofnodi nifer a thros ba gyfnod o amser.	Oes/Na	
4	Os atebwyd 'Oes' i C2, a nodwyd bod y plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn sy'n wynebu risg pan na wnaethant ymateb?	Oedd/Na	
5	A godwyd unrhyw bryderon eraill gan asiantaethau eraill?	Do / Na	
6	Pa mor hir sydd ers i'r plentyn, unigolyn ifanc neu oedolyn gael ei weld ddiwethaf ac o dan ba amgylchiadau a chan bwy?		
7	A fu cyfnod diweddar o salwch / mynd i'r ysbyty / digwyddiad bywyd?	Oes/Na	
	A yw'r unigolyn yn ddibynnol ar unigolyn arall i'w gynorthwyo i fynychu eu hapwyntiadau?	Ydi / Na	
8	Ar gyfer oedolion - a oes hanes o godymau/crwydro/hunan-esgeuluso?	Oes / Na	
9	A yw'r plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn yn gallu symud y tu allan i'w cartref?	Ydi / Na	
10	Yn eich barn chi, a allai'r plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn wynebu risg o niwed uniongyrchol os na chaiff ei leoli? Os felly, pam?	Gall / Na	
11	A oes unrhyw bryderon diogelu ar hyn o bryd?	Y/N	